

הברכות — האפשרות להתעשר בקלות, לרדת ביריבי משפחתו, לשגשג ולהצליח. התקווה היא שיעורר בכך את קינאת שכניו, ואלה יתפתו או ייאצצו ללכת בעיקבותיו.

המשך התהליך מובטח מראש, על פי הנסיון בארצות כבושות אחרות: העריצים המקומיים יביאו על עצמם את שינאתם הלוהטת של שכניהם. יודע כי השילטון מגן עליהם, ימררו הקווילינגים את חיי יריביהם, ויטלו כשינונות אישיים וישתדלו לציבור נכסים. בגידתם הלאומית ועריצותם האישית תגביר את השינאה אליהם. אנשי מותרת יתחילו לרצוח אותם. השילטון יאלץ להגן עליהם, ולהקים כנופיות חמור שות של שומרי-ראש. אלה יגבירו את העריצות, והשינאה תגביר את המחתרת, וכן הלאה.

כל זה קורה עתה בגדה המערבית. מוציאים עים פיתויים עצומים לכפריים פרימיטיביים, כדי להקים "אגודות". ראש אחת האגודות כבר נרצח באיזור רמאללה. השילטון התיר לראשי האגודות להקים כנופיות חמושות, שאנשיהן מאומנים על-ידי צה"ל. כנופיות אלה מפעילות עתה טרור מקומי, מאיישים מחסומים מהולתרים (לא פעם לצד המת-נחלים היהודיים החמושים), רודים בירי בהם, מאיימים עליהם בשם, וקורב לוודאי גם יתחילו בעתיד הלא-רחוק לירות בהם, כך הופכת הגדה המערבית למעין לבנון-זוטא. מלבד כוחות צה"ל מסתובבות בה חבורות חמור שות — המיליציה של גוש-אמון נים, והמיליציות של הקווילינגים השונים, מול המחתרות המזוינות של האירגונים המסונפים לאש"ף.

מילסון מאמין, כנראה, כי במאבק זה יצליחו הקווילינגים לרכוש את ליבה של האוכלוסייה, שתכרע תחת נטל העונשים של "המינהל האזרחי". ואם יתפתח בגדה מירחץ-דמים הודי, יתכן שגם אז לא יצטער מילסון יתר על המידה.

מידח דמים

השבע קרה משהו שמילסון לא ציפה לו. נראה כי האמין, בסתר-ליבו, שלמרות הכל יתמוך השילטון הירדני מאחרי הקלעים בקווילינגים של ישראל, מתוך תיקוה כי אלה ייברו את אחיות אש"ף. אך קרה ההיפך: בהודעה מדהימה, הכריז ראש ממשלת-ירדן כי ניתנת לחברי האגודות אורכה של חודש ימים כדי לפרוש מהן, אחרת יוטל עליהם עונש-מוות. נוצרה שותפות מלאה בין ירדן ואש"ף נגד מילסון וסוכניו החמושים.

היתה זאת מכה מוחצת לכך תפיסתו של הפרופסור מיל.

ההחלטה הירדנית משמיטה את הקרקע מתחת לתפיסה זו. כי כל מי שידוע משהו על המתרחש בגדה יודע כי שום כפר ושום בית-אב שם אינו יכול להתקיים אם הוא מפר את צווי ירדן.

השילטון של מילסון יכול לדכא, ואש"ף יכול לחזק במחנה מוסרית, וגם פיסית. אך ירדן יכולה לסגור את הכפר. הכפר לא יוכל לייצא את ירקותיו ופירותיו לעולם הערבי, מוצרי העיר לא יוכלו להגיע לשוקים הערביים, האנשים לא יוכלו לעבור את הגשר לטסקיה או לביקור קרוביהם, תשלומי הקיצבאות לא יגיעו לבעליהם בגדה, אם השילטון הירדני יחליט למנוע זאת.

אפילו אביאבות האגודות הכפריות, מוצטפה דודין, מי שהסכים בשעתו להיות שר בממשלת-עמאן למחרת הרצח ההמוני של הפלסטינים בירדן בספטמבר 1970 ("ספטמבר השחור"), מקבל קיצבה ירדנית. אריק שרון יוכל לאיים, ומנחם בגין עצמו יוכל לקבל את פני דודין כביתו. ההודעה על גיווי-ירדן-ה מוות-יכעתיך כבר גזרו את המוות על האגודות, ועל כן הנסיון של מילסון.

מילסון יכול להישאר בתפקידו, אך ה-תפיסה שלו התמוטטה עוד לפני שהגיבה פרי כלשהו. היא התמוטטה כבניין-קלפים מפני שאכן היתה כזאת — בניין-שלי-נור של פרופסור לספרות, שהיה נדמה לו שהוא מבין משהו בחיים האמיתיים.

אריאל שרון קפץ על המציאה ואיים על ירדן במעשיה-הגמול. כאילו היתה אירגון-טרור. קשה לדעת איך יתגלגלו הדברים, אם יתחילו כיתות של הוצאת לפועל להוציא להורג את הקווילינגים, כשהן פועלות בהשראת ירדן ואש"ף גם יחד — האם יישלח צה"ל לבצע פעולות-עונשין מבר לבגול הירדני? האם יופצצו מיפקדות הצבא הירדני בעמאן? האם

הולנוע

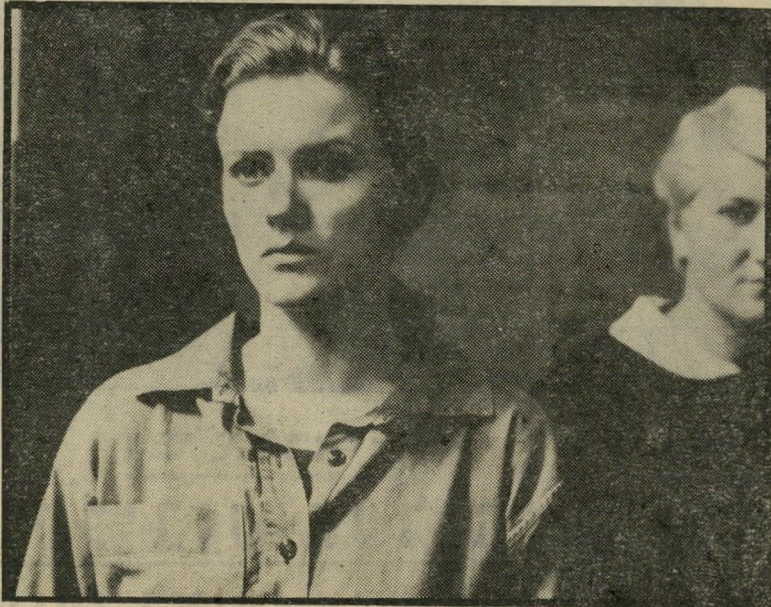
ברלין

האחיות הגרמניה

"לנו, הגרמנים, יש נטייה, מאז 1945, לדחוק מן ההכרה כל תחושת אשמה. אנו מסרבים להכיר בקיומה או לדון בה, ובר-מיקרה הטוב ביותר, אנו משתדלים לשי-כוח אותה עד כמה שאפשר יותר מהר."

הדוברת היא מרגרטה פון-טרטסה, שחק-נית, תסריטאית ובימאית גרמניה. נושא השיחה הוא סירטה החדש, עת העופרת או כפי שנקרא הסרט באנגלית, האחיות הגרמניה. הסרט זכה כבר לפני כשישה חודשים ב"אריה הזהב" בפסטיבל הסר-טים של ונציה, וכאשר הוצג שוב, במסי-גרת מיכר סרטים גרמניים חדשים בפסי-טיבל ברלין, האפיל על כל מה שהוקרן לידו.

הקיים, ולהביא לידי הגשמת התיאוריות שבהן היא מאמינה. היא מצטרפת לכנר-פית הטיור של באדר-מינהוף, מטילה במשך שנים חיתיתה על גרמניה, עד שי היא נלכדת, ב-1977. היא מתה בכלא, וועדת חקירה קובעת שהיא, וכמהו שלר שה טיוריסטים אחרים שמצאו את מותם בערך באותה התקופה, התאבדו. עד היום מסרבת כריסטיאן להאמין שאחותה אכן התאבדה, והיא נאבקה בכל מאודה להר-כוח שאחותה — למרות שהיא לא הודהתה עם דיעותיה הקיצוניות, נרצחה בדם קר. **סרבניות בנשמתן**, את כריסטיאן אנסלין פגשה מרגרטה פון-טרטסה לפני חמש שנים. באותו הזמן צילמה הבימאית, יחד עם בעלה, הבימאי גולקר (תוף הפח) שלנדורף, קטעים מתוך סרט משותף עם כמה קולנוענים גרמניים בשם גרמניה ב-סחיו, שהוקדש כולו למצבה של גרמניה

כארכרה סוקובה בתפקיד מאריאנה הטרוריסטית התאבדה או נרצחה?

פון-טרטסה (משמאל) בימאית עם סוקומה (מימין) ויוטה זאמפה (במרכז) העתק של כריסטיאן וגודרן

בעידן הטיור, במיסגרת אותם הצילומים יצא הצוות להנציה את האירועים סביב הלוייתם של הטיוריסטים שהתאבדו, ושם מצאה הבימאית את העיתונאית שי-התאבלה על אחותה.

הקשר שנוצר בין השתיים היה טיבעי: שתיהן בנות אותו דור ואותו רקע, שתי-הן סרבניות בנישמתן, כפי שמגדירה זאת פון-טרטסה. "יש רגעים רבים בסרט הזה, שבהם מדובר על הרבה יותר מאשר בה," היא מודה.

בתקופה שבה נפגשו, היתה הבימאית סורדה בכתיבת תסריט, שהפך בינתיים לסרט, בשם האחיות — או תפניות הגר-27. היה זה סיפור אשר שיקף משהו שתי-חברה הגרמנית, במערכת היחסים בין שתי-פגישתה עם כריסטיאן אנסלין דירבנה

האלימות וההרס. האקטואליות של הנושא מחזקת את הרושם העז שמשאיר בך הסרט. העלילה משתזרת את סיפורן של שתי אחיות, גודרן וכריסטיאן אנסי-לין. שתיהן היו לילדות המילחמה, שהתי-גברו בשנות החמישים, השנים האפורות והקודרות. המכונות בגרמניה, "שנות ה-עופרת" (מכאן שמו המקורי של הסרט), בנות לאישי-מורה חמור-סבר, הן התנגדו למימסד, ועירערו על הליבנה החברתי-מקודש ברפובליקה הפדראלית הגרמנית. כריסטיאן, הבכירה, בחרה במיקצוע ה-עיתונאות, על לתקוף בצורה שיטתית ועקשנית את המימסד, מתוך תיקוה לשי-נותו בהדרגה, גודרן, הצעירה, זאת אשר בשנות הילדות היתה הנכנעת והצייתנית יותר, עברה לקיצוניות השנייה. רק כוח, אלימות והרס יכולים להפיל את המימסטר

ייאסרו, "אוהדי ירדן" בהג, העסקנים הקשי-שים שנחשבו עד אתמול כ"מתונים"? לזולם של מילסון ואדווינו, אין הפלסי-טינים נחפזים להוציא אנשים להורג. זכר הטבח שערך המופת, חג' אמין אל-חסייני, בקרב המנהיגות הפלסטינית בימי המרד של 1936/39, עדיין טרי מדי ביוכרונם. הם מקווים, כנראה, שלא יהיה צורך בכך — שהציבור הפלסטיני עצמו יבודד את הקווילינגים למרות מאמצי הפרופסור. **אך אם בכל זאת יצליח מילסון להגדיר את מיספר האגודות והסוכנים, לא תהסם המחתרת, מן הסתם, להוציאם להורג — כפי שקרה בכל הארצות שבהן הצליח שילטון-כיבוש לטפח קווילינגים.**

לקראת שואה

אילו הסתפק מילסון בכתיבת מא-מרים, לא יכול היה להזיק, אך מאחר שאריאל שרון הציב אותו בעמדת-מפתח רבת-עוצמה, הוא איש מסוכן מאוד. **הוא מוכיח לאסון, השאלה היא רק מה יהיה גורלו של האסון.**

בשנות ה-50 הפעיל השילטון הבן-גוריוני שיטה של מקל-וגור כלפי האוכ-לוסיה הערבית בישראל. בעזרת "המימשל הצבאי" דאג, אביו הרוחני של "המינהל האזרחי" היום, שועבדו חייהם של האז-רחים הערביים בישראל עד לפרטי-הפרטים לשיטה של שיחוד וענישה. אי-אפשר היה לערבי לקבל רשיון לטראקטור, לשלוח בת-לסמינר, להחזיק לרשת-הטלפונים, לבנות בית, לפתוח חנות, מבלי לקבל את אישור המושל המקומי.

הציבור הערבי היה אז קטן, ולא היתה לו שום מנהיגות מקומית (המנהיגים וה-אינטליגנציה ברחו או גורשו במילחמת תש"ח). השיטה הצליחה, למראית-עין, בחסותה הופקעו מידי הערבים שטחי-קרקע עצומים.

את המחיר משלמת המדינה כיום: הציבור הערבי בישראל מנוכר כזון, המתונים הזוכים ל"רק"ה, הקיצוניים דוגלים בחיסוד המדינה. אין אף ערבי אחד בישי-ראש ישיב לו הרגשה שג שותפות אמיתית במדינה.

בימינו ניתנת דוגמה מאלפת של שיטה זו ברמת-הגולן — יוש בה מוזן רב מאוד מאוד למחשבה.

כמה כפרים דרוזיים פתחו בשביתה, אחרי שנעצרו ארבעה מנהיגים מקומיים. השביתה הפכה מחאה על עצם סיפוח הגולן לישראל. בהנהגת המנהיגות הדתית, נתנו הדרוזים דוגמה מרשימה ומעוררת-כבוד של ליכוד, נחישות-החלטה ומשמעת עצמית. זהו מרי אזרחי מושלם.

כתגובה על כך סגר צה"ל את האיזור, ובכך הכיר למעשה בעובדה כי "החלת חוקי ישראל" על הגולן אינו אלא מיקסס-שווא. עצם ההסגר היה בבחינת ניצחון גדול של הדרוזים.

לאחר מכן הופעלה, "שיטת מילסון", אף שלא מילסון, אלא עמיתו הרוחני, ישראל קניג המפורסם לשימחה, אחראי לאיזור זה. נותקו הטלפונים ואספקת המים וה-שמל, נמנע מרועים לצאת למירעה, נגור רעב על בני-אדם ובעלי-חיים. מי שהוכר כ"מתון" זכה בחיבור לרשת הטלפונים, המים והשמל, ברשיון לצאת לעבודה, בהיתר להוציא את כבשיו למירעה. מי שהיה מוכן לקבל לחם מידי צה"ל, יכול היה לאכול ולשובע. האחרים פשוט הורעבו.

תוצאות המאבק הזה חשוכות פחות מאשר עצם קיומו. אין ספק כי אזפי אנשים בגדה וברצועה מעצבים עתה את הקהיים.

הפרובוקציה המטופשת, שהביאה את הדרוזים להפגנה מזוהרה זו של מרידה שקטה ויעילה, עלתה ביוקר. מעשיו של מילסון, החוזרים על כך במהדורה הגדולה פי-מאה, עלולים להביא לאסון גדול יותר. הפרופסור בעל פני-הילד, בחסותו של אריאל שרון, עלול להביא להפתחות שתסתיים בשואה. היחסים בין ישראל והעם הפלסטיני, וממילא גם בין ישראל והעולם הערבי כולו, עלולים להגיע לנקודה ששוב לא תאפשר בעתיד פשרה והשלמה. רבים בישראל מקווים בסתר-ליבם שתיווצר שואה ממש, אשר תאפשר לגרש את מיליון וחצי הפלסטינים מכל ארץ-ישראל המע-רבית. יש בצד השני המקווים למירחץ-דמים, שבו יטבצו אחרוני הסיכויים לשלום עם ישראל.

כדברי המשורר הבריטי אדני סנדר פופ, לפני קרוב ל-50 שנים: "בסיכויים רצים קדימה במקום שבו גם המלאכים חוששים לדרוך."